

และนี่เป็นครั้งแรกที่ข้าวหอมมะลิอินทรีย์
จำนวน 130 ตัน โดยส่วนใหญ่จะปลูกในศรีสะเกษ
ผลิตที่โรงสีของมูลนิธิอินทรีย์ อนุรักษ์ข้าวหอมมะลิอินทรีย์
และข้าวปลอดสารพิษ ในบริเวณที่ปลูกหมักและ
โรงสีตามธรรมชาติ ส่วนการกระจาย ส่วนหนึ่งให้
ยโสธร

และนี่เป็นครั้งแรกที่ข้าวหอมมะลิอินทรีย์
จำนวน 130 ตัน โดยส่วนใหญ่จะปลูกในศรีสะเกษ
ผลิตที่โรงสีของมูลนิธิอินทรีย์ อนุรักษ์ข้าวหอมมะลิอินทรีย์
และข้าวปลอดสารพิษ ในบริเวณที่ปลูกหมักและ
โรงสีตามธรรมชาติ ส่วนการกระจาย ส่วนหนึ่งให้
ยโสธร

บมือเดือนที่ผ่านมาก ไคร้เต็มไว้จนที่ขี้ม บางจาก
ครบ 900 บาท วันพรี้ ข้าวกล้องหอมมะลิอินทรีย์
ขนาด 150 กรัม 1 ซอง ที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก
ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

ข้าวถุงเล็ก ๆ ขนาดที่เรียกว่า "ซอง" ก็หุงกินอิ่มได้
1 จาน แคนี่..คนรับข้าวก็ดีใจแล้ว เติมน้ำมันได้ข้าว
โดยเฉพาะเป็นข้าวที่ปลูกจากกระบวนการเกษตรอินทรีย์
เต็มรูปแบบ บางจากอยากให้คนไทยกินข้าวปลอดสารเคมี
และร่วมสนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชน อันเป็นนโยบาย
ซีอาร์เอ็มเพื่อตอบสนองสังคม โดยดำเนินการผ่าน
กระบวนการธุรกิจการตลาด ได้แก่ โครงการบ่มชุมชน
บางจาก และโครงการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนและ
ผลผลิตทางการเกษตร

โลกธรรม...

บอingkคนทำข้าวอินทรีย์

โครงการสนับสนุนข้าวกล้องหอมมะลิเกษตรอินทรีย์
ของบางจาก เพื่อสนับสนุนการสร้างงาน สร้างรายได้แก่
ชุมชนอย่างยั่งยืน เป็นข้าวที่ผลิตโดยกลุ่มสหกรณ์เกษตร
อินทรีย์แห่งประเทศไทย และชมรมผู้ผลิตข้าวอินทรีย์
จังหวัดสุรินทร์ และเครือข่ายจังหวัดศรีสะเกษ อุบลราชธานี
ยโสธร และอำนาจเจริญ ซึ่งได้รับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
แห่งประเทศไทย (มกท.) โดยบางจาก สนับสนุนคิดเป็น
ข้าวเปลือกประมาณ 300 ตัน และมีโครงการจะนำผลผลิต
ข้าวเกษตรอินทรีย์ มาจำหน่ายที่ร้านสะดวกซื้อในสถานี
บริการน้ำมันบางจากด้วย

จากเมื่อปีก่อน ๆ สนับสนุนผลผลิตชุมชนเช่น
เติมน้ำมันสมาคุดพริ "กล้วยตาก" ผลิตผลเกษตรแปรรูป
จากชุมชน 3 จังหวัด บางปีก็เป็น "น้ำตาลทรายธรรมชาติ"
หรือ "น้ำตาลอ้อย" เมื่อปี 2552 เป็นขนมเช่น กล้วยอบเนย
ลับประทวน และ ลูกหยีกวน ไม่มีเมล็ด ผลผลิต
จากจังหวัดบัตตานิ ยะลา นราธิวาส เป็นต้น

โดยปีนี้ขอแจกข้าว อาหารที่คนไทยกินทุกวัน แต่บางที่
คนกินก็หลงลืมไปว่า เมื่อเราเบิข้าวเข้าปาก เราควรรู้จัก
ข้าวของเรา ชาวนาของเรา ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น บางจาก จึงชวน
ไปดูวิถีชีวิตนาเกษตรอินทรีย์ ที่ปลูกข้าวโดยไม่หว่านปุ๋ยเคมี
และได้ผลผลิตพอเพียงเลี้ยงครอบครัว ไม่ต้องเข้าโครงการ
จำหน่ายเพราะเป็นข้าวปลอดสาร ไม่อาจเก็บเข้าโรงสีและ

cover t
ไอ้จิวส์ ธิสสุณ

ธนาธิยาการ

เมล็ดพันธุ์เก็บในธนาธิยาการ

ใช้สารพิษ สร้างความเข้มแข็งต่อชุมชนไว้สารเคมีต่อไป
ถ้าคนกินแล้วจิตใจจะหมองหม่นผลผลิตอินทรีย์เหล่านี้
ต่อไป...แนวคิดนี้ใช้ได้กับผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์
อื่น ๆ แล้วเมื่อไหร่ก็เห็น คนปลูกก็อยู่ได้...
เราใช้เท่าที่จำเป็นไม่ในนาเราไม่ต้องสวมรองเท้าบูท
เพราะเราปลอดสารเคมี คนปลูกก็สุขภาพดี เราใช้กระดาษ
รักษาช่วยโลกด้วย"

นาข้าวปลอดสารพิษอินทรีย์เป็นที่ตั้งของสำนักงาน
สมาพันธ์เกษตรอินทรีย์แห่งประเทศไทย โดยสมาพันธ์ฯ
แรกก่อตั้งเมื่อปี 2548 ที่จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันมีเครือข่าย
ชาย 250 กลุ่มทั่วประเทศ ในแต่ละจังหวัดมีผู้แทนกลุ่ม
จัดเสวนา ให้ความรู้ อบรมการเกษตรอินทรีย์ทั้งการปลูก
ข้าวและปลูกพืชผลอื่น ๆ โดยเมื่อปี 2550 สมาพันธ์ฯ
รณรงค์ให้ทำการเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง คือปลอดสาร
เคมีอย่างสิ้นเชิง คุณนิคม เต๋าว่า กลุ่มคนเล็ก ๆ เหล่านี้ยัง
ต้องการศรัทธา ผู้นำ และผู้ตาม สมาพันธ์มีสมาชิกในเครือ
ชายราว 1,000 รายเศษ ถือว่าน้อยมาก

"เราเติบโตปีละ 10 เปอร์เซ็นต์ ฟังดูเหมือนเยอะแต่
น้อยมากเพราะเรามีสมาชิกแค่พันกว่าราย พื้นที่ปลูกราว ๆ
2 หมื่นไร่ เมื่อเทียบพื้นที่เกษตรอินทรีย์แล้ว เมืองไทยปลูก
กันแค่ 0.17% (อัตราส่วนพื้นที่เกษตรอินทรีย์ต่อพื้นที่เกษตร
ทั่วประเทศ) เฉพาะในเมืองไทยนะที่ทำการเกษตรอินทรีย์ไม่
ถึง 1% หรือประมาณ 2 แสนไร่ เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ
เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี หรือมาเลเซีย ซึ่งเขามีพื้นที่เกษตรอินทรีย์
มากกว่าเราเยอะ"

ออร์แกนิกยังไม่ถึงไหน โดยเฉพาะในบ้านเราที่มี
ผลผลิตข้าวส่งออกมากที่สุดในโลก แต่อย่างน้อยก็เริ่ม
ตื่น โดยปัจจุบัน สมาพันธ์ฯ ร่วมกับ มูลนิธิธรรมร่วมใจ
และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ร่วมกันพัฒนากลุ่มชาวนาที่ต้องการแก้ไขปัญหาดัง ๆ
ได้ด้วยตัวเอง (จากหนี้สิน การเกษตรเคมี) โดยการปรับ
เปลี่ยนพฤติกรรม ลด ละ เลิก อยาปุ๋ย ฆ่าศัตรูศัตรูปฏิบัติ
ธรรม ควบคู่ไปกับการทำนาปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ไว้สาร
พิษ เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิต ข้าวที่ชาวนาผู้ปฏิบัติธรรมผลิต
ตามกระบวนการดังกล่าว จึงตั้งชื่อว่า **ข้าวคุณธรรม**

ปัจจุบัน ศูนย์ข้าวคุณธรรมสำนักงานกองทุนหนุนแก้อ
มีสมาชิกเครือข่ายอยู่ 16 ศูนย์ มีชาวนาคุณธรรมในเครือข่าย
ร่วมกันถือศีลปฏิบัติธรรม และผลิตข้าวในระบบ
ปลอดสารพิษตามมาตรฐานข้าวคุณธรรม จำนวน 160
ครอบครัว มีพื้นที่ไร่นาที่เป็นเขตสงบ สันติ อิงศา
ปลอดภัยไว้สารพิษ เรียกว่า Peace Area รวม 4,134 ไร่
กระจายอยู่ในเขตจังหวัดยโสธร อำนาจเจริญ มุกดาหาร และ
คาดว่าจะได้ผลผลิตข้าวคุณธรรมราว 1,464 ตัน ต่อปี
ทุกวันนี้ แรนนัด "ข้าวคุณธรรม" วางจำหน่ายตามห้างสรรพ
สินค้าชั้นนำ มีข้าวหลากหลายสายพันธุ์ ปลอดสารพิษ ชาวนา
จากอำเภอป่าดัว บอกว่า

"เราปลูกข้าวหลายสายพันธุ์ และมีธนาคารข้าว
ธนาธิยาการ เก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองไว้ประมาณ
150 สายพันธุ์ แล้วยังพัฒนาปรับปรุงสายพันธุ์เพื่อให้
พันธุ์ข้าวที่แข็งแรง ที่จริงข้าวคุณธรรมที่ขายดีที่สุดคือ

๓๐๐ ๑ ก ท บ ๑ ๑

คนในโลกนี้มี 6 พันกว่าล้านคน มีคนกินข้าว 5 พันล้านคน โดยเฉพาะข้าวพื้นเมืองปลูกแล้วขายได้จริง ขายดีที่สุดในไทย แล้วเราเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ประมาณ 150 สายพันธุ์ มีหน่วยงานปรับปรุงสายพันธุ์นอกจากอนุรักษ์แล้วยังต้องยอดเกิดสายพันธุ์ข้าวที่แข็งแรงขึ้น ข้าวเป็นพืชที่พัฒนาไปได้เรื่อยๆ เอาสายพันธุ์ดี ๆ มาผสมกันให้เกิดคุณภาพที่ดีกว่าเดิม ทั้งผลผลิต รสชาติหอมอร่อย"

ที่ธนาคารเก็บเมล็ดพันธุ์ มีรวงข้าวที่ห้อยเป็นพวง ในเรือนไม้มีงูลวด ปลอ่ยให้อากาศถ่ายเทแต่ปลอดจากนก หนู และแมลงรบกวน ประกอบด้วย

มีข้าวหลายสายพันธุ์ เช่น ข้าวสันป่าตอง ข้าวสังข์หยด ข้าวท้ายโล ข้าวอีต้าง พวงเงิน ข้าวดอกแก้ว ข้าวหอมสกล ข้าวเหนียวเล็กแตก ข้าวลิ้มผิว ข้าวเจ้าหัก พานหัก ฯลฯ เกษตรกรในเครือข่ายมีเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยอินทรีย์ให้

ทำไม่เกษตรกรอินทรีย์คืออย่างนี้ แต่จำนวนชาวนาเกษตรอินทรีย์มีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น คุณนิคมบอกว่า

ทุกวันนี้เราทำไม่ได้รู้จักนา แต่สมพันธ์ฯ เรามีนโยบาย "ทำนาเอาหน้า ไม่ใช่ทำนาเอาข้าว" ถ้าทำนาเอาข้าว ทำให้ต้นทุน เคียวไถข้าวนาไทยไทยกลับมากเป็นผู้รับจ้างทำนา ไม่ที่ต้นทุนตัวเอง เมืองไทยปลูกข้าวมากแต่ชาวนาไทยจนมาก ถูกหลอกมาก ที่ไม่รู้ไม่เข้าใจเครือข่ายเพราะไม่ได้มีผู้นำเอา หลักปรัชญาพอเพียงมาใช้ ทั้งที่เมืองไทยเรามีที่นามากมาย แต่ก็ไม่ได้ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ ในกลุ่มข้าวคุณธรรม มีชาวนาเข้าร่วมเพิ่มปีละ 10 คนก็ถือว่าดีแล้ว ถามว่าทำไมทำนาอินทรีย์ดีแต่ไม่ทำ มีงานวิจัยหลายชิ้นบอกว่า มีหลายสาเหตุเหมือนกัน เช่น ไม่มีความรู้ ไม่เข้าใจวิถีชุมชน

* บรรรจข้าวอินทรีย์ใส่ซอง

* ข้าวหุงเสร็จหอมดง

หรือทำคนเดียวถูกเหยียดหยาม ไม่เข้าพวก คนที่เคยใช้ปุ๋ยเคมีมีกระทั่งพ่อค้าปุ๋ยเอายามาวางล่อไว้เลย บอกว่าไม่ใช่ปุ๋ยเคมีจะไปได้แค่วัน... อีกอย่างคือบ้านเราไม่มีผู้นำขาดไอดอลที่ทำให้คนอยากเลียนแบบ เกษตรอินทรีย์บ้านเราแต่ละปีมีคนทำเพิ่มน้อยมากเมื่อเทียบกับหลายประเทศ แค่ในอาเซียนเราก็ยังน้อยกว่า คนญี่ปุ่นเขาบอกคนของเขาเลยว่าข้าวเขาอร่อย เขาไม่กินข้าวประเทศอื่น หรือชาวนาญี่ปุ่นเลี้ยงนกกระเรียนชนะเลิศ สื่อทีวีทุกสื่อออกแล้วออกเล่า เขามีกระบวนการสร้างเสริมแต่เราไม่มี"

อยากเริ่มต้นทำสิ่งดี ๆ อย่างเกษตรอินทรีย์ต้องหมั่นใส่รู้ มีขั้นตอนพร้อมให้ศึกษา

* นิคม เพชรมา

* สำนักงานสมาพันธ์ฯ

* ยุงเก็บข้าวโบราณ

"ต้องเริ่มด้วยใจมาก่อน เพราะเราไม่มีต้นทุน ที่เน้นขายเงินสด ไร่ธรรมะ จะไม่เก็บเงินกู้แล้วจ่ายดอกเบี้ยแพงทำให้ต้นทุนข้าวราคาสูง เมื่อเราถึงธรรมะเข้ามาคนทำอินทรีย์ต้องมีธรรมะ สมพันธ์ฯ มีเครือข่ายทุกจังหวัด โดยเฉพาะภาคอีสาน มีเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และมีกระบวนการต่อเนื่อง เช่น ปลูกข้าวปีละครั้งเมื่อได้ผลผลิตข้าวแล้วสามารถปลูกพืชชนิดอื่นเช่น ถั่ว งาม ปรับปรุงดินและแปรรูปผลผลิตข้าวอินทรีย์เป็นเส้นหมี่ข้าวกล้องก็ได้ หรืออื่น ๆ ที่นับว่าเป็นผลผลิตอินทรีย์ได้หมด"

ชาวนาจะไม่ขาดรายได้ ถ้ามีผู้นำธรรมะและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ชาวนาข้าวคุณธรรมบอก ขอให้

วันเริ่มต้น คลิกเข้าไปดูได้ที่เฟซบุ๊ก moralrice.net หรือติดต่อเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ในชื่อต่าง ๆ ที่มีหลายองค์กร หลายกลุ่ม กระจายอยู่ทั่วทุกจังหวัด หรือที่สมพันธ์ฯ เกษตรอินทรีย์แห่งประเทศไทย

หมายเหตุ:

- เครือข่ายข้าวคุณธรรม ยโสธร คุณนิคม เพชรมา โทร.08 8073 4277. suantum@hotmail.com
- คุณสินีนาถ ทองนาเมือง ผู้ประสานงานโครงการ "ร่วมอุ้มชูสังคมไทยบางจาก" โทร.08 4037 0506. kwangsnn@yahoo.com

* ข้าวหอมนิล

* ข้าวเจ้าพันธุ์ กข 41